

หมอชาวบ้าน ๓๖ ปี ตัวอย่างของ Social Enterprise

เดือนเมษายน ๒๕๕๘ นี้ หมอชาวบ้านก็ครบ ๓๖ ปีแล้ว เมื่อเริ่มแรกที่ทำหมอชาวบ้านออกมาเพื่อให้ความรู้ให้ประชาชนสามารถดูแลตนเองได้มากที่สุด เคยมีผู้กล่าวหาเราว่าส่งเสริมให้เกิด “หมอเถื่อน” หรือ quack เพราะในยุคสมัยนั้นยังสอนกันว่า เป็นอะไรควรไปหาแพทย์ ไม่ควรรักษาตนเอง คณะของเราเห็นว่าความเชื่อและปฏิบัติเช่นนั้นก่อให้เกิดความทุกข์ยากและความตายโดยไม่จำเป็น เพราะหมอมืออยู่จำนวนนิดเดียวและกระจุกตัว ในขณะที่ความเจ็บไข้ได้ป่วย ๘๐-๙๐ เปอร์เซ็นต์ ประชาชนสามารถดูแลรักษาตัวเองได้ถ้ามีความรู้ เราจึงกบฏต่อความเชื่อเช่นนั้น

ต่อมาเมื่อองค์การอนามัยโลกมีมติเรื่อง **การสาธารณสุขมูลฐาน** การดูแลรักษาตนเองและกันเองก็กลายเป็นเรื่องถูกต้องชอบทำ และชอบธรรม การให้ความรู้แก่ประชาชนก็เฟื่องฟูขึ้น

ตลอดเวลา ๓๖ ปี หมอชาวบ้านได้ทำงานแบบที่เรียกกันว่า **Social Enterprise** หรือธุรกิจเพื่อสังคม คือ **ทำธุรกิจเพื่อประโยชน์สังคม** ไม่ใช่การค้ากำไร ไม่มีการทำกำไรไปแบ่งปันกัน แต่หมุนเวียนทุนทำประโยชน์ต่อสังคม โดยไม่ต้องอาศัยงบประมาณจากทางราชการ

สังคมปัจจุบันมีปัญหาที่ไม่มีแหล่งทุนที่ไหนมีเงินพอที่จะหนุนงานเพื่อสังคมได้หมด ธุรกิจเพื่อสังคมจึงได้รับความนิยมมากขึ้น อย่างในประเทศไทยมีองค์กรธุรกิจเพื่อสังคมเกือบ ๑๐๐,๐๐๐ องค์กร ในประเทศไทยก็เริ่มมีผู้สนใจมากขึ้น สภาพัฒน์ฯ ได้ยกร่างกฎหมายเพื่อสนับสนุนธุรกิจเพื่อสังคม

การอยู่ร่วมกัน (Living Together) ควรจะเป็นสิ่งสูงสุดของมนุษยชาติ เราต้องเป็นสังคมที่คนไทยไม่ทอดทิ้งกัน หัวใจของความเป็นมนุษย์และการถักทอกันทางสังคม จะทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่น่าอยู่ที่สุด

ในโอกาสนี้ผมถือโอกาสขอบคุณนักวิชาการทั้งหลาย ทั้งที่ล่วงลับไปแล้วและที่ยังมีชีวิตอยู่ ตลอดจน ผู้จัดทำ และผู้สนับสนุนด้วยประการต่างๆ ที่ทำให้หมอชาวบ้านเป็นสายธารหนึ่งที่ทำเพื่อเพื่อนมนุษย์ ขอให้เราเป็นสังคมที่คนไทยไม่ทอดทิ้งกัน ยิ่งๆ ขึ้นไป

ประเวศ วะสี